

1. koncert

sobota, 22. oktober 2016, ob 20.00

Predkoncertni pogovor ob 19.00

Gosta pogovora: Ivan Fedele in Alvisе Vidolin

Slovenska filharmonija, Dvorana Marjana Kozine

# Dve luni dva



**Ivan Fedele (roj. 1953)**

Two Moons Two (2016)

Skladba za dva klavirja, dva virtualna instrumenta in živo elektroniko

**Svetovna premiera**

Maria Grazia Bellochio – klavir

Aldo Orvieto – klavir

Alvise Vidolin – zvočna realizacija

Luca Richelli – asistent zvočne realizacije

**Ivan Fedele**

Phasing (2013)

za dva klavirja in dva tolkalca

Maria Grazia Bellochio – klavir

Aldo Orvieto – klavir

Dario Savron – tolkala

Simone Beneventi – tolkala

**Ivan Fedele**

Wood-Skin Tracks (2016)

za dva tolkalca in živo elektroniko

**Svetovna premiera**

Dario Savron – tolkala

Simone Beneventi – tolkala

Alvise Vidolin – zvočna realizacija

Luca Richelli – asistent zvočne realizacije

odmor

**Ivan Fedele**

Pulse and Light (2014)

za dva klavirja in živo elektroniko

Maria Grazia Bellochio – klavir

Aldo Orvieto – klavir

Alvise Vidolin – živa elektronika

Luca Richelli – asistent zvočne realizacije

## **Ivan Fedele (roj. 1953)**

Two Moons Two (2016)

Skladba za dva klavirja, dva virtualna instrumenta in živo elektroniko

Nastanek skladbe *Two Moons Two* za dva klavirja, dva virtualna instrumenta in živo elektroniko ima zanimivo zgodovino, saj značilno osvetljuje način Fedelejevega ustvarjanja. Skladatelj je leta 1983 izdal skladbo *Armoon* za štiri klavirje, nenavadno zasedbo, ki nudi neobičajen spekter različnih resonanc in drugih zvočnih kombinacij. Sedemnajst let kasneje se je Fedele ponovno posvetil tej skladbi. Pravzaprav jo je natančno reproduciral, le da je vlogi prvega in četrtega klavirja po novem namenil dvema virtualnima instrumentoma. Ta dva virtualna instrumenta sta prisotna na vnaprej pripravljene in obdelanemu elektroakustičnemu posnetku. Izvedena sta natančno tako kot v partituri prvotne skladbe, le da sta digitalno procesirana. Razvoj tehnologije je torej omogočil skladatelju, da je na določen in fizično skoraj agresiven način realiziral kontinuirane efekte resonance, refrakcije in distorzije. Prav ti procesi so bili prioriteta že v skladbi *Armoon*, a so bili v prvotni verziji preveč odvisni od spretnosti izvajalcev.

Kot je pri Fedelejevi glasbi običajno, navedeni parametri zaživijo šele, ko so prostorsko razširjeni oziroma v celoti napolnijo avditorij: dva 'resnična' klavirja na odru (brez pokrovov in sonorizirana), zvočniki, ki predvajajo dva 'virtualna' instrumenta po šestih zvočnih kanalih, obkrožajo občinstvo v dvorani. Če vzamemo v obzir takšen način poslušanja, bomo bolj cenili Fedelejevo namero, da deluje „na perspektive, ki se križajo, in tako

*v prostoru poustvarijo tisto, kar je v partituri mogoče pripisati klasičnemu faznemu premiku na makro/mikropolifoni ravni.”*

Gre za efekt, ki je dosežen z obdelavo (elaboriranjem) kompozicije v treh dimenzijah: v prvi med dvema klavirjema na odru, drugi med dvema virtualnima instrumentoma, ki jih slišimo preko zvočnikov in obkrožajo poslušalstvo ter v tretji – odnosu med prvo in drugo.

Šestnajst let kasneje, to je letos, pa je združitev SaMPL procesiranja in fascinantnega soustvarjanja Fedeleja z velikim mojstrom elektronske glasbe Alvis Vidolinom skladbo dvignila na še višjo raven. Tretja verzija skladbe, tokrat z naslovom *Two Moons Two*, ki bo nocoj premierno izvedena, je obogatena z elektronskimi posegi 'v živo', ki dodatno bogatijo vsako podrobnost te kompleksne skladbe. Elektronski procesi, uporabljeni v tej skladbi, so podobni tistim v skladbi *Pulse and Light*.

*Claudio Poletti*

## **Ivan Fedele**

Wood-Skin Tracks (2016)

za dva tolkalca in živo elektroniko

Med letoma 2015 in 2016 sem napisal dve skladbi za tolkala: *Wood-Skin Tracks* za dva izvajalca in živo elektroniko, ter *Metal East-Journey* za enega izvajalca in 'svetlobno' elektroniko. V prvi skladbi uporabljam dva simetrična nabora tolkal: lesenega (leseni bloki, tempeljni bloki in marimba) ter drugega, ki ga sestavljajo instrumenti s kožo: basovski boben in roto-tomi. V drugi skladbi izvajalec igra izključno na metalofone. Moje navdušenje

nad tolkalnimi instrumenti se je pričelo med komponiranjem skladbe *Phasing* (2012) za dva klavirja in dva simetrična nabora tolkal in verjamem, da se bo nadaljevalo tudi v prihodnosti, saj mi tolkala nudijo izjemno razkošni zvočni univerzum, ki me zadnje čase vedno bolj fascinira.

Skladba *Wood-Skin Tracks* sloni na prostorski realizaciji dveh kompletov instrumentov in je predvsem stereofonska. Vendar pa se znotraj te stereofonije nahaja tudi diagonalna obravnava prostora (naprej/nazaj), ki daje dodatno globino interakciji odbojev, smeri in perspektiv – pojavov, ki jih ob pomoči elektronike predpisuje partitura.

Prostorska razporeditev oziroma distribucija zvoka v koncertni dvorani poudari dialektično igro med dvema izvajalcema na odru. Živa elektronika po drugi strani potencira specifičnosti igranja na tolkala, kot so veliki dinamični razponi, neskončna barvna paleta in bogato artikuliranje. Te specifičnosti dvigne na višjo raven, kjer je izvajanje akustičnega zvoka s pomočjo preprostih gest kombinirano z dajanjem poudarka na 'razlogu' (in ne 'vzroku') njegove elektroakustične transformacije in multiplikacije.

Starodavno arhaično, primitivno, a tudi tehnološko napredno in inovativno: to so nekateri možni in utemeljeni pridevniki, ki opisujejo atmosfero, ki jo lahko pričarajo ti instrumenti, ko so izgubljeni v noči časov in obenem prave priče sodobnega sveta.

*Ivan Fedele*

## **Ivan Fedele**

*Pulse and Light* (2014)

za dva klavirja in živo elektroniko

*Pulse and Light* Ivana Fedeleja navdihuje tretja razvojna faza vesolja, v kateri svetloba po nastanku nevtralnih atomov začenja svoje potovanje v temo. Prvi stavek skladbe *Mat črna*, dejansko predstavlja glasbeno situacijo zastoja, ki ga ustvari kontinuirano gibanje materialov: maloštevilne ponavljajoče se note, ki jih izvajalci s pomočjo sofisticiranih postopkov neprestano minimalno spreminjajo in živa elektronika, ki določa glasbeno situacijo v konstantni prikriti evoluciji. Posledična eksplozija sevanja (drugi stavek *Phos*) in nato tretji stavek, *Svetlo črna*, priključeta v spomin veliko travmo zgodovine vesolja, razdvojitve svetlobe od materije, ki ji sledi nadaljnja faza kozmične stagnacije, opisana z maloštevilnimi, izjemno svetlimi toni, ki tvorijo dramaturgijo *Svetlo črnega*. Skladba Ivana Fedeleja se zaključí z dvema stavkoma, ki opisujeta novi svet, nastal po približno 380.000 letih od velikega poka: svet, ki seveda še ni naš, vendar delno prevzema njegovo fizionomijo, saj je svetloba ustvarila *Drugi prostor* (četrti stavek) in *Drugi čas* (peti stavek).

Sam avtor je o skladbi zapisal: „*Tema mojih skladb za duo klavirjev in elektroniko (Two moons in Pulse and Light) ter za duo klavirjev in orkester (De li duo soli et infiniti universi) je dimenzija kozmičnega prostora oziroma vesolja. Ta triptih predstavlja projekt, ki se je razvijal skozi čas na artikuliran in koherenten način, četudi je šel sam razvoj rakovo pot. Dejansko je najnovejše delo, Pulse and Light, navdahnil izvor vesolja, natančneje njegova tretja*

*razvojnaja faza, v kateri svetloba začne svoje potovanje skozi temo s pulziranjem – od tod tudi naslov. Podnaslovi različnih delov, v katerih se skladba tvorno izraža in oblikuje, se nanašajo na različne trenutke tega kozmičnega dogodka in na nenavadno konsekvenco 'novega prostora' in 'novega časa', ki sta jo slednja prinesla s seboj, z začetkom Zgodovine. Seveda gre za prispodobno invencije brez kakršnega koli (brezplodnega) poskusa opisovanja. 'Abstraktni' procesi, elektronsko obdelani in aplicirani na snov, ki se razvija v realnem času poslušanja in v določenem akustičnem prostoru, se odvijajo po načelih, ki ne želijo odstopati od ekspresivnih in poetičnih zahtev te tematike.”*

*Aldo Orvieto*

## **Ivan Fedele**

Phasing (2012)

za dva klavirja in dva tolkalca

Pri skladbi *Phasing* gre za kompozicijsko tehniko, s katero je delo pravzaprav nastalo, za koncept razvojne stopnje v številnih akceptacijah. To načelo nakazuje tudi način percepcije zvočne materije, ki ji priznava tridimenzionalni status. Naslovi vseh petih delov, v katerih se skladba razvija, se nanašajo prav na različne lastnosti materije: *Razbeljeno! Lapidarij!, Gosta tekočina!, Razbitina! in Kristal s primesmi.* Že nekaj časa se moja glasba obrača k prezentaciji bolj ali manj kompleksnih zvočnih objektov, ki jih raje odstiram skozi čas kot pa naseljujem v pripovedi, saj je pripoved podvržena določeni dramaturški strategiji nastopa, v kateri osebe in forme vstopajo na sceno po določenih zakonitostih, kar me toliko

ne zanima. Notranja organizacija kvarteta predvideva interakcijo med dvema duoma: klavir 1 in tolkala 1 ter klavir 2 in tolkala 2. Dialektika med obema skupinama se razvija preko strategij in spacializacij, ki so prav tako zasnovane po načelu faze in kontra-faze (akcije in reakcije).

*Ivan Fedele*



ZDAJ SMEŠ